

5è Congrés

de les DONES del Baix Llobregat

100% FEMINISTA

26 i 27 OCTUBRE 2018 CASTEL·LDEFELS

CONCLUSIONS SUBSEU EL PRAT DE LLOBREGAT

ACTUACIONS DEL MÓN LOCAL CONTRA LES VIOLÈNCIES MASCLISTES, MÉS ENLLÀ DELS CICUIITS

Dimarts, 26 de juny de 2018

Centre Cívic Sant Jordi-Ribera Baixa, C. de Dolores
Ibarruri, 45-47

El Prat de Llobregat

COMISSIÓ DE TREBALL 5.1

VIOLÈNCIES MASCLISTES

Vídeo resum: <http://elprat.tv/2018/06/27/prat-esdeve-subseu-del-5e-congres-comarcal-les-dones/>

Presentació.

Tot i que sabem que no totes les dones que pateixen violència denuncien, que només ho fan un percentatge molt baix de la casuística real, les xifres son aclaparadores, durant el 2017 va haver 125.769 denúncies per violència masclista a l'Estat, 17.513 denúncies per violència masclista a Catalunya (els delictes sexuals representen un 9,01% del total dels delictes denunciats de violència masclista i en aquest tipus de delicte el 49 % de les víctimes son menors de 20 anys) i 235 al Prat, l'any passat es va incrementar el percentatge de denúncies, va pujar fins un 72.2 / 10.000 quan anys anteriors estàvem en un 57.4 i 56 /10.000 respectivament, volem pensar que ha estat fruit e la manca de tolerància vers la violència de les nostres ciutadanes.

L'any passat es van comptabilitzar 49 víctimes mortals, a mans de parelles o exparelles en tot l'Estat (nomes havien denunciat 21) i 9 a Catalunya (nomes havien denunciat 3), en el que portem de l'any hi ha comptabilitzades com a víctimes violència de gènere: 36 dones i 3 menors assassinades durant el 2018, segons xifres oficials, però segons dades de la web: <http://ibasque.com> son 43 dones, 1 home, 1 nen i 5 nenes, 6 d'elles per homes no parelles o exparelles, per tant no han estat comptabilitzades a les llistes oficials.

El nostre rebuig mes rotund per les víctimes mortals que malauradament es van sumant any rere any, però volem posar l'accent en la resta de dones, si analitzem les dades veiem una gran xifra de dones supervivents, que no son notícia de portada, però que necessiten el suport de serveis de proximitat per lluitar contra la violència masclista, son dones que estan patint de forma quotidiana i que de vegades ni tan sols son conscients que son supervivents, perquè han normalitzat la seva realitat amb la trampa de l'amor romàntic, o disculpant les conductes del seu agressor amb altres temes com la crisi, el consum, la personalitat de la seva parella...

El món local és el mes proper per realitzar les primeres intervencions, i ens hem d'implicar totes i tots per donar una resposta contundent contra les violències masclistes, a tots els nivells, sensibilització, detecció precoç, atenció i recuperació amb un treball professional, coordinat i transversal.

Davant del maltracta no ens podem aturar, hem d'actuar.

Ens acompanyen en la taula rodona:

Miriam Sol

Llicenciada en Psicologia i Máster en Intervenció Psicosocial per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Sòcia de la cooperativa Spora Sinergies i directora de projectes, especialitzada en gènere i violències masclistes. Paral·lelament participa en espais de pensament crític i feminisme, com ara el grup Esquizo Barcelona i la Electrodomèstica.

Actualment, està encarregada de realitzar el Pla Integral de Ciutat contra la violència masclista al Prat de Llobregat.

Lorena Garrido Jiménez

Professora associada de Filosofia del Dret de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i investigadora del Grup Antígona. Professora del Màster Interuniversitari en Estudis de Dones, Gènere i Ciutadania. Docent dels Postgraus "Gènere i Igualtat" (UAB) i "Violències Masclistes" (UAB). Llicenciada en Ciències Jurídiques i Socials per la Universitat de Xile i Llicenciada en Dret per la UAB.

Neus Pociello Cayuela

Directora de la Fundació Aroa. Responsable de l'Àrea Internacional i de Drets Humans de la Federació d'Organitzacions Catalanes de Gent Gran, Dones i Famílies (FOCAGG). Coordinadora del Grup de Territorialitat i co-coordinadora del Grup de Treball per l'abordatge de les Violències Masclistes del Consell de Dones de Barcelona. Membre del Consell Nacional de Dones de Catalunya. En els darrers onze anys, ha treballat en el disseny i seguiment de projectes, locals i europeus, d'acció comunitària, acompanyament a les dones en situació de violència masclista i de prevenció de les violències a la infància i l'adolescència amb una mirada feminista.

Punts de reflexió tractats:

Davant dels processos judicials com el de la Manada, que cal fer perquè no es tornin a repetir; un canvi legislatiu, formació i sensibilització del mon jurídic...?

Cas de la Manada

Cas mediàtic que ens serveix d'exemple per parlar d'altres coses:
La manada som nosaltres, ells són uns violadors.

Cas de les noies d'Alcàsser

Nerea Barjola: Microfísica sexista del poder. La construcció del terror sexual

- No és un **suceso**, cal una narració política. No és només el cas de la Manada, és tota una estructura que es manifesta de moltes maneres
- **Efecte**: va ser una agressió directa a totes les dones de l'època
- **Missatge**: les noies no poden anar soles, i la que fa autoestop està boja o és una inconscient (culpabilització a les noies)
 - o encara avui, quan passa alguna cosa a un grup de noies, ens preguntem 'anaven soles'? aquest SOLES a qui fa referència? a la presència masculina?
- les nenes i noies de l'època van créixer amb la por i l'angoixa imposada: terror sexual (absència de protecció masculina, dona pública)
- moment en què el feminisme havia aconseguit vàries conquestes
- poder (patriarcal) és circular i cal ser analitzat com una cadena, està distribuït. El poder el pot exercir tothom, des del lloc que ocupa.
- els agressors: se'ls titlla de bojós, desviats, depravats, fora de la societat. O quan no és així (Manada), 'són bona gent', és per posar en dubte l'agressió sexual. El conjunt de la societat busca no responsabilitzar-se de la violència sexual.
- **Mitjans**: reproduïxen la lectura masculista per divulgar aquests missatges
 - o pobres nois (desresponsabilització)
 - o es que la noia anava en autoestop, o se'n va anar al llit amb ells (culpabilització)
 - o qüestionament de l'agressió sexual
 - o fa que es llegeixi el cas com un 'suceso' (reality show, tothom opina) i no com una qüestió política i dels drets de les dones

Reflexió:

- no es tracta només d'una qüestió jurídica
- hi ha una articulació entre l'estructura social patriarcal (la lectura que es fa des de la societat), els mitjans (en tant que reproduïxen aquest discurs) que legitima la sentència judicial

Cas de les temporeres de la maduixa de Huelva

És interessant aturar-nos-hi a pensar perquè s'escapa de l'imaginari que tenim de la violència masculista i la violència sexual.

Problema estructural, no és un fet aïllat.

Sistema d'explotació:

- dones marroquines: aïllament total
 - o els hi retiren el passaport a l'arribar
 - o no coneixen l'idioma
 - o depenen de la feina, tenen por a perdre'l
- condicions precàries:
 - o chaboles, sense cuina ni dutxa,
 - o cobren 10€ dia
 - o han d'anar a comprar el menjar a kilòmetres a peu

- múltiples agressions sexuals i físiques (al menys a 28 dones), com a forma de submissió del treball esclau
- relat polític:
 - o les dones migrades són utilitzades com a objectes - força de treball
 - o totalment desprotegides, aïllades, sense accés als drets bàsics (informació)
 - o silenciades
 - o la violència física i sexual és una forma de mantenir-les dominades, de la por, del terror, i de que no denunciïn les condicions d'explotació en les que treballen

Reflexió:

- els abusos es donen arreu,
- les dones migrades es troben completament desprotegides, utilitzades per un sistema d'explotació, del tot invisibilitzat (no són mediàtiques)
- han començat a denunciar i a difondre, però fins ara ni la part jurídica, social ni mediàtica estava present

Cas de Red Bull

En el context del rap improvisat, *"peleas de gallos"*

"El Zasko necesita sonotone y también a mayores / cuando folla con menores, como no tienen la regla no tiene que usar condones"

"Estoy hasta los huevos de menores / tendrás una hija, tu hija irá al cole, ¿y sabes qué pasará cuando Zasko la viole? Que te pondré este vídeo para que lo veas y llores"

Això ens fa pensar en les situacions més micro, que es relacionen amb aquests casos.

- diferents agents: els rapers, el jurat, el públic: tothom aplaudeix la rima
- quina responsabilitat tenen els rapers davant les rimes que fan? on està el límit entre la llibertat d'expressió i la responsabilitat social?
- sobretot quan vivim en una societat tant mediàtica, on els missatges corren a la velocitat de la llum i tot queda registrat
- reproduïxen el bagatge de la societat que tenim interioritzat? o es tracta d'un espai altament masculinitzat i que, per tant, afavoreix la complicitat entre homes davant d'aquest tipus de rimes?

Reflexió:

- el debat social i mediàtic ha de promoure una reflexió àmplia sobre les conseqüències d'aquest tipus de situacions, que no són fets aïllats

La lluita contra la VM es cosa de tothom ?

Efectivament, es un tema multidimensional que ens afecta a tota la ciutadania i necessita una implicació tant professional com ciutadana.

Quines aportacions considereu que podem fer des del mon local en la lluita contra la violència masclista

Fins ara l'abordatge de les violències masclistes s'ha abordat sobretot des dels **recursos assistencials**, a través dels Circuits d'abordatge a la violència masclista, i des de les **entitats de dones i feministes**.

Però: com es pot incidir en l'estructura social que reproduïx el masclisme i en els mitjans que difonen aquest missatge?

L'àmbit municipal és una oportunitat:

- La seva proximitat amb la ciutadania, coneixement de la realitat
- La capacitat per tenir un impacte directe

L'àmbit municipal també té limitacions:

- L'impacte és reduït (no pot influir al conjunt de la societat)
- les estructures institucionals queden fora (justícia, per exemple)

El Prat fa un pas més enllà des del municipalisme:

- per crear una **estratègia comuna**, sota un mateix paraigües, un mateix llenguatge
- **implicant a tots els actors** de l'administració municipal
- el Pla ha iniciat una **resposta a allò que no funcionava**, als buits o disfuncions, alhora que ha cercat una **línia comuna** en aquest abordatge.
- cal **avançar per construir un model de ciutat**

El procés d'elaboració ha estat participat perquè:

- és imprescindible **implicar a tothom** (totes les àrees) per introduir la llavor del feminisme
- el fet de participar també es una **estratègia de sensibilització**, ubicar el problema i veure que tothom hi té alguna cosa a dir (totes les àrees poden participar d'accions concretes)
- **les coses imposades no funcionen**, i cadascú ha de veure com pot integrar o aportar en funció del seu context (la seva formació, temps, relació amb altres actors). No els podem demanar el màxim si no estan en capacitat d'oferir-ho, ja sigui per falta de formació, de temps, etc. Així que **hem de començar per aquí per arribar més lluny**

El Pla té 3 eixos principals:

1. Prevenció. Amb èmfasi sobre:

- l'àmbit educatiu (centres i professionals de l'educació, alumnat, famílies, etc)
 - èmfasi en les etapes de petita infància, infància, adolescència i joventut
- teixit associatiu
 - èmfasi en implicar la societat organitzada, en la formació, en la reflexió en com s'introdueix la perspectiva de gènere en els continguts i el que fan les entitats
- mitjans de comunicació locals
 - èmfasi en com podem transformar la realitat a partir de revisar els discursos i els estereotips que sovint reproduïxen els mitjans

2. Abordatge integral

- millora de l'atenció que s'ofereix des dels serveis
- posar en focus en aquells casos d'especial complexitat i aquells que sovint no arriben als serveis per diferents qüestions: dones migrades, amb diversitat funcional, menors, etc...

3. Coordinació i Organització interna

- garantir que les institucions permeten el temps necessari i ofereixen la formació adequada per a que els i les professionals puguin treballar adequadament
- crear les eines necessàries per resoldre els problemes actuals de coordinació i derivació

Des de la vostra perspectiva quines son les eines que resulten més efectives en la lluita contra la VM i quines les dificultats més freqüents que hem de superar

- pensar en un model de ciutat, compartit i cohesionat
- intervencions sostingudes en el temps, no accions "bolets"
- intervencions que interpel·len a la multiplicitat d'actors, no sempre ens valen les 'campanyes per a tothom' sinó que cal pensar en cadascun dels agents clau